

TALOUSARVION VALMISTELUOHJE

Talousarvio 2025 ja taloussuunnitelma 2026–2027

Sisällys

1	Valmistelun aikataulu	2
2	Kehys toimielimittäin.....	3
2.1	Talousarvion tuloperusteita	4
2.1.1	Verotulot	4
2.1.2	Valtionosuudet	5
2.1.3	Rahoitustulot	5
3	Talousarvioesityksen eurojen valmistelu	5
3.1	Ohjeet budjetoinnin tueksi.....	5
3.2	Henkilöstömenot	5
3.3	Investoinnit	6
3.4	Sisäiset erät.....	7
4	Talousarvioesityksen palvelukuvaukset ja tavoitteet	8

Outokunnan kaupunki, Hallintopalvelut

Kaupungintalo, Hovilankatu 2 • PL 47, 83501 Outokumpu

Puh. +358 13 5591 (vaihde) • Puh.+358 5591

kirjaamo@outokummunkaupunki.fi • www.outokummunkaupunki.fi

1 VALMISTELUN AIKATAULU

Talousarvion kehäksen hyväksyminen, kh	ma 2.9.
Valtion budjettiriihi	ti-ke 3–4.9.
Elinvoima- ja omistajaohjausjaosto. Tytäryhteisöjen kuuleminen, ohjeet ta-valmisteluun	ma 9.9.
Valtion talousarvioehdotuksen 2025 julkistus	ma 23.9.
Valtuustoseminaari	ma 30.9.
Lautakuntien esitykset RD:ssa	pe 11.10.
Tytäryhtiöiden ta-esitykset	pe 11.10.
Tytäryhteisöjen ta-esitykset elinvoima- ja omistajaohjausjaostolle	to 17.10.
Sisäiset erät kirjanpitoon	pe 25.10.
Veroprosenttien vahvistaminen, kaupunginvaltuusto	ma 28.10.
Kaupunkirakennepalvelut, investoinnit, esittely kaupunginhallitukselle	ma 4.11.
Kaupunkipalvelut sekä talousarvion kokonaisuus, esittely kaupunginhallitukselle	ma 18.11.
Kaupunginhallituksen talousarviokäsittely	ma 2.12.
Kaupunginvaltuuston talousarviokäsittely	ma 9.12.

Talousarvio tulee valmistella yllä olevan aikataulun mukaisesti, jotta valmistelu toteutuu aikataulussaan.

Outokunnan kaupunki, Hallintopalvelut

Kaupungintalo, Hovilankatu 2 • PL 47, 83501 Outokumpu

Puh. +358 13 5591 (vaihe) • Puh.+358 5591

kirjaamo@outokummunkaupunki.fi • www.outokummunkaupunki.fi

2 KEHYS TOIMIELIMITÄIN

Kaupunginhallitus on kokouksessaan 2.9.2024 § 144 hyväksynyt talousarvion ulkoisen nettoraamin vuodelle 2025 palvelualuekohtaisesti:

TALOUSARVIOAAMI 2025						
TALOUSARVION TOIMIELIN	TA 2024	Lisäykset Vähennykset	Pohja TA 2025	%-korotus	Toiminnan kehittämisohjelma	TA-kehys 2025
1 000 €				1,5 %		
Kaupunginhallitus	3 988	688	4 676	60	-83	4 653
Hallintopalvelut (-2024)						
Luottamuselinmuutokset					-3	
Palveluiden johtajat -1					-80	
Ruokapalveluiden siirto		-634				
Etsivä nuorisotyön ja verstaan siirto		35				
Työllisyyspalvelut, ei tukityöllistettyjä		-200				
Työllisyysalueen kustannukset		971				
Työttömyysturvan laajennus		456				
Henkilöstö-tietojärjestelmämuutos		60				
Kaupunkipalvelut	9 566	609	10 175	143	-159	10 159
Hyvinvointipalvelut (-2024)						
Luottamuselinmuutokset					-4	
Sateenkaaren päiväkodin sulkeminen					-100	
Kummun koulun opetusryhmät -2					-50	
Kyykerin koulun liikuntasalin sulkeminen					-5	
Ruokapalveluiden siirto		634				
Etsivä nuorisotyön ja verstaan siirto		-35				
Vauvaraha		10				
Kaupunkirakennepalvelut	1 582	530	2 112	32	-43	2 101
Luottamuselinmuutokset					-3	
Veden ja jäteveden perusmaksun korotus					-40	
Sotekohteiden vuokramuutokset		530				
Yhteensä	15 136	1 827	16 963	235	-285	16 913

Outokummun kaupunki, Hallintopalvelut

Kaupungintalo, Hovilankatu 2 • PL 47, 83501 Outokumpu

Puh. +358 13 5591 (vaihe) • Puh.+358 5591

kirjaamo@outokummunkaupunki.fi • www.outokummunkaupunki.fi

Tilikausi 2025 on laskelman mukaan niukasti ylijäämäinen.

ULKOINEN TULOSLASKELMA			
1 000 e	TP 2023	TA 2024	TA-KEHYS 2025
Toimintakate	-14 818	-15 136	-16 913
Verot	12 784	12 063	12 751
*Kunnallisvero	10 044	9 455	10 047
*Kiinteistövero	1 666	1 688	1 727
*Osuus yhteisöveron tuotosta	1 073	920	977
Valtionosuudet	4 462	2 923	4 331
* Peruspalvelujen valtionosuus	-206	467	330
* Muutosrajoitin		-1 311	-1 326
* Siirtymätasaus		-968	-899
* TE-palvelujen valtionosuus			1 428
* Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	3 787	3 865	4 077
* Veromenetysten kompensatiot	1 251	1 266	881
* Opetus- ja kulttuuritoimen muu valtionosuus	-370	-396	-410
* Valmistava opetus vuodelta 2023			250
Rahoitustulot ja -menot	1 414	1 366	1 936
Korkotulot	303	242	270
Muut rahoitustulot	4 324	2 031	2 851
Korkomenot	-503	-405	-880
Muut rahoitusmenot	-2 710	-502	-305
Vuosikate	3 841	1 216	2 104
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 413	-2 109	-2 498
Arvonalentumiset			
Satunnaiset erät			
Tilikauden tulos	1 428	-893	-394
Poistoeron lisäys (-) vähennys (+)	47	-9 806	97
Varausten muutos	0	9 900	300
Rahastojen muutos	-29		
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	1 446	-799	3

2.1 TALOUSARVION TULOOPERUSTEITA

2.1.1 Verotulot

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon mukaisesti. Veroprosentit päätetään kaupunginvaltuustossa lokakuun loppuun mennessä. Mahdolliset muutokset vaikuttavat verotulojen ennusteeseen.

Outokummun kaupunki, Hallintopalvelut

Kaupungintalo, Hovilankatu 2 • PL 47, 83501 Outokumpu

Puh. +358 13 5591 (vaihde) • Puh.+358 5591

kirjaamo@outokummunkaupunki.fi • www.outokummunkaupunki.fi

2.1.2 Valtionosuudet

Valtionosuuksien rakenne muuttui sosiaali- ja terveyspalvelujen siirryttyä hyvinvointialueiden järjestämäksi. Sote-kulut jäivät pois kuntien budjeteista mutta peruspalveluiden valtionosuteen jäi siirtymävaiheessa päätettyjä eriä. Valtionosuusarvio perustuu Valtiovarainministeriön 27.6.2024 viimeksi päivittämään ennakkolliseen tietoon valtionosuuksista. Muut opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet lasketaan tässä vaiheessa vuoden 2024 tason mukaan. Ennakolliset valtionosuuslaskelmat tarkentuvat syksyn kuluessa.

2.1.3 Rahoitustulot

Sijoitustoiminnan tuotot on arvioitu toteuman perusteella varovaisuuden periaatteen mukaisesti.

3 TALOUSARVIOESITYKSEN EUROJEN VALMISTELU

Talousarvio laaditaan RD-budjetointiohjelmalla.

3.1 OHJEET BUDJETOINNIN TUEKSI

Budjetoinnin lisäohje kustannuspaikka- ja palkkabudjetoinnista sekä *sisäisen laskutuksen ohjeistus* löytyvät Teamsistä Talousarvion valmistelun kansioista (Talouhallinto / Talousarvio 2025).

Kustannuspaikat 2025 -excel-tiedosto löytyy intrasta (Talous / Tilikartat, koodistot ja kirjausohjeet).

CGI:n budjetointiohje (Budjetoijan ohje KM2.9) löytyy intrasta (Talous / Raindance – taloudenohjaus).

3.2 HENKILÖSTÖMENOT

Kunta-alan uusi sopimuskausi päättyy 30.4.2025. Päätyvällä kolmen vuoden sopimuskaudella työvoimakustannukset nousivat korkoa korolle laskien keskimäärin 8,79 prosenttia. Budjetoinnin pohjatietoihin vuodelle 2025 on viety palkkajärjestelmästä ajettavat henkilöstön palkat (vakinaiset, opettajat, määräaikaiset ja tuntipalkat) elokuulta 2024. Palvelualueiden tulee tarkistaa palkat henkilöittäin. Budjetointiohjelman muihin palkkoihin tallennetaan sijaiset, tilapäiset, kokouspalkkiot sekä erilliskorvaukset.

Outokummun kaupunki, Hallintopalvelut

Kaupungintalo, Hovilankatu 2 • PL 47, 83501 Outokumpu

Puh. +358 13 5591 (vaihte) • Puh.+358 5591

kirjaamo@outokummunkaupunki.fi • www.outokummunkaupunki.fi

Keva on laskenut arvion (24.4.2024) vuoden 2025 työnantajakohtaisesta palkkaperusteisesta eläkemaksusta. Lopullinen palkkaperusteinen eläkemaksu vuodelle 2025 vahvistetaan joulukuussa 2024 ja se voi poiketa nyt julkaistusta arviosta. Palkkaperusteinen eläkevakuutusmaksu vuodelle 2025, sisältäen myös työntekijän eläkemaksun ja työkyvyttömyyseläkemaksun, on 24,85 %. Työnantaja pidättää palkanmaksun yhteydessä työntekijän eläkemaksun. Työntekijän eläkemaksua ei laskuteta erikseen, vaan se sisältyy palkkaperusteiseen eläkemaksuun. Työntekijän eläkemaksu alle 53-vuotiailla ja 63 vuotta täyttäneillä on 7,15 % ja 53-62 -vuotiailla 8,65 %. Budjetti-ohjelma laskee työnantajalle palkoista aiheutuvat sivukulut automaattisesti.

Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut vuodelle 2025

Sivukulu	2024	2025
Sairausvakuutusmaksu	1,16 %	1,73 %
Tapaturmavakuutusmaksu	0,35 %	0,35 %
Työttömyysvakuutusmaksu	0,90 %	0,57 %
KuEL-maksut	16,98 %	17,31 %
VaEL-maksut	16,27 %	16,29 %

Eläkemenoperusteinen maksu poistui vuonna 2022. Kunnat ovat maksaneet tasausmaksua vuoden 2023 alusta lukien. Tasausmaksulla kerättävä summa on suhteutettu Kevan jäsenyhteisöjen koko palkkasummaan (V. 2025; 2,75 %).

3.3 INVESTOINNIT

Lautakuntien talousarvioesitysten tulee sisältää myös investointeja koskeva esitys ja käsitellä se yhtä aikaa käyttötalouden talousarvioesityksen kanssa. Investointiosassa on esitettävä, mihin määräraha on tarkoitettu ja lähtökohta on taloussuunnitelmassa olevat investoinnit. Talousarviota laadittaessa on huomioitava, että investointiosaan tulee yli 8 500 euron suuruiset hankinnat. Investoinnin hankintamenoon ei voida kirjata

- investointi- tai korjaustarpeen selvitystä
- koulutusmenoja
- vanhan hyödykkeen purkamismenoja
- kaatopaikan jälkihoitoon liittyviä menoja, maa-alueiden puhdistamiskuluja
- vähäisiä hankintoja (pienhankintaraja)
- palautettavia liittymismaksuja (saamisiin)
- toiselle yhteisölle rakennettavia hyödykkeitä (vaihto-omaisuutta tai saamista)
- lyhytvaikutteisia menoja.

Outokummun kaupunki, Hallintopalvelut

Kaupungintalo, Hovilankatu 2 • PL 47, 83501 Outokumpu

Puh. +358 13 5591 (vaihde) • Puh.+358 5591

kirjaamo@outokummunkaupunki.fi • www.outokummunkaupunki.fi

Perusparannusmeno voidaan joko lisätä hyödykkeen poistamattomaan hankintamenuun tai kirjata erilliseksi hyödykkeeksi, jolle määritellään oma poistosuunnitelma. Investointiosaan kirjattavia perusparannusmenoja ovat menot, jotka parantavat hyödykkeen tulo- tai palveluntuottamiskykyä alkuperäistä suuremmaksi:

- hyödykkeen taloudellisen pitoajan ja hyödykkeen tuotantokapasiteetin kasvu
- suoritteiden laadun merkittävä parantuminen
- tuotantoprosessin kustannusten merkittävä vähentyminen.
- korjaus- ja huoltomenot, joiden seurauksena hyödykkeen tulo- tai palveluntuottamiskyky tai käyttö palvelutuotannossa voidaan säilyttää ennallaan (tai palauttaa ennalleen), kirjataan yleensä syntymistilikauden kuluksi.
- ensikertainen kalustaminen uudisrakentamisen tai perusparannuksen yhteydessä; lähtökohtaisesti koko kalusto voitaneen aktivoida koneisiin ja kalustoon, vaikka yksittäinen hyödyke ei täyttäisikään aktivoinnin edellytyksiä.

Palvelualueen vuosittaiset kalustohankinnat eri toimipisteisiin voivat ylittää pienhankintarajan, mutta jos yksittäisen toimipisteen hankinta ei ylitä, se tulee kirjata kuluksi (sama käytäntö tulee olla kaikilla palvelualueilla).

Kulutushyödykkeitä (askartelutarvikkeet, koulutarvikkeet, kemikaalit jne.) ei tule koskaan aktivoida taseeseen. Astiat, lelut tms. ovat rajatapauksia.

Investointeja koskeva esitys tallennetaan myös RD-budjetoitiohjelmaan.

3.4 SISÄISET ERÄT

Sisäiset erät tulee ilmoittaa maksajille ja talouspäällikölle 25.10.2024 mennessä. Silloin pitää olla tietona

- sisäiset vuokrat
- sisäiset henkilöstöpalvelut
- sisäiset laskentapalvelut
- sisäiset hallintopalvelut (kanslia)
- sisäiset asiakaspalvelut
- sisäiset ateriakustannukset
- sisäiset siivouspalvelut
- sisäiset kuljetuspalvelut
- sisäiset jätevesimaksut, sisäiset vesimaksut
- palvelualueiden hallinto
- muut sisäiset myyntipalvelut ja
- muut sisäiset palvelumaksut jne.

Outokunnan kaupunki, Hallintopalvelut

Kaupungintalo, Hovilankatu 2 • PL 47, 83501 Outokumpu

Puh. +358 13 5591 (vaihde) • Puh. +358 5591

kirjaamo@outokummunkaupunki.fi • www.outokummunkaupunki.fi

Sisäisiin eriin tulevat Meitan laskuttamat ict-palvelut kirjataan kustannuspaikalle 1124, ict-tuki. Kyseinen kustannuspaikka jaetaan muille kustannuspaikoille sisäisenä kulueränä.

Sisäisten erien Excel-lomakkeet löytyvät Teams-kansiosta Taloushallinto-Talousarvio-Talousarvio 2025-Sisäiset. Jokaisesta sisäisestä erästä on oma Excel-lomake, jossa on yksi tulokohta Excel-rivien ensimmäisenä. Tuotot merkitään Exceliin miinus (-) merkkisenä ja kulut ilman etumerkkiä. Tarkistakaa tallentaessanne, että Excelissä on oikeat kustannuspaikat, jonne kulu on menossa ja tarvittaessa korjatkaa.

Sisäiset erät nostavat yksikköhintoja. Koska sisäiset erät eivät ole vielä tiedossa lautakuntien käsitellessä talousarviota, yksikköhinnat tarkistetaan sisäisten erien laskennan jälkeen.

Talouspalvelut syöttää poistojen tilille luvut keskitetysti, joten älä muuta poistot-tilin lukua.

4 TALOUSARVIOESITYKSEN PALVELUKUVAUKSET JA TAVOITTEET

Talousarvion kuvaukset palveluista ja niiden tavoitteista perustuvat konsernistrategiaan ja hyvinvointisuunnitelmaan. Tavoitteet voivat olla numeraalisia tai sanallisia. Hyvä tavoite on selkeä, helposti mitattava ja vaatii onnistumisia toteutuakseen. Tavoitteet kootaan taulukkoon, jossa vertailutietoina on viimeisin tilinpäätöstieto, meneillään oleva talousarviovuosi ja siitä eteenpäin vuosittainen kehitys suunnittelukaudella. Uusissa tavoitteissa menneisyyden vertailutietoa ei luonnollisesti voi olla.

Outokummun kaupunki, Hallintopalvelut

Kaupungintalo, Hovilankatu 2 • PL 47, 83501 Outokumpu

Puh. +358 13 5591 (vaihde) • Puh.+358 5591

kirjaamo@outokummunkaupunki.fi • www.outokummunkaupunki.fi